UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De Corpore vitiatis ordinandis, vel non. Titvlvs XX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

NVllus *a* [1 *& infrà.*] Si quis de ſervis ſuis quemquam donaverit libertate, & ipſum in Presbyterum fecerit ordinari, ille autem poſtea in ſuperbiam elatus, Domino ſuo canonicas horas pſallere noluerit, accuſatus apud Epiſcopum, qui ordinaverit eum, degradetur.

[1 *Clericus ad gradum Presbyteris promoveatur, niſi ordine ..., ut ſcriptum in canonibus habetur. Si enim propter Dei dilectionem.*]

CAP. V.

Spurii, vel ſervi, ordinari non debent.

Alexander III. *Archiepiſc. Turon.*

COnſuluit: *& infrà.* Conſ. t. t. reſpon. quòd neque ſpurios, neque ſervos ordinare debes: & ſi memor es, in conſecratione tibi dictum fuit, vide ne quemlibet ſervilis conditionis ad ordines promovere præſumas.

CAP. VI.

Manumiſſus ab eccleſia ut fiat clericus, & ipſi eccleſiæ perpetuò ſerviat in divinis, ad aliam eccleſiam ſe transferre non poteſt: ſecus ſi aliter fuerit manumiſſus. Vel ſic: ſecus ſi fuerit manumiſſus ut fruat. h. Andr.

Innocentius III. *Varienſi Epiſcopo* b.

EO libentius *c*: *& infrà.* Adjeciſti aliam quæſtionem, an illorum filii, qui eccleſiæ ſervili conditione tenentur, traditi à parentibus militiæ clericali cum ſuorum conniventia Dominorum, ut in eadem eccleſia debeant deſervire, aſſequentes propterea libertatem, poſt tempus ea relicta poſſint ad aliam ſe transferre? In quo credimus diſtinguendum, utrum eo tenore fuerint manumiſſi & obligati *d* ordini clericali, quòd manumittenti eccleſiæ, dum vixerint, deberent impendere famulatum in obſequiis divinorum: & tunc transferendi ſe ad aliam, eſt eis licentia deneganda: vel manumiſſi extiterint abſolutè, ſicque libertatem habeant ad aliam tranſeundi.

CAP. VII.

Ius, quod eſt de ſervo facto Diacono, etiam de Subdiacono debet intelligi.

Idem.

MIramur non modicum, cùm *e* certum ſit in conſtitutionibus antiquorum, quando *f* ſervi in gradus eccleſiaſticos ordinati, debeant in ſervitutem vel non debeant revocari: *& infrà.* De Subdiaconali ordine, quia de eo non fit mentio in Patrum ſtatutis expreſsè, videtur nobis, quòd & is cum Diaconali gradu privilegio gaudet eodem. Nam licet ſacer ordo non reputaretur in eccleſia primitiva, tamen à conſtitutione Gregorii atque Vrbani ſecundùm moderna tempora ſacer gradus eſſe minimè dubitatur.

CAP. VIII.

Natus ex patre ſervo & libera matre, liber eſt, & licitè promovetur.

Gregorius IX. *Archiepiſcopo Neapolitano.*

DIlectus filius G. Diaconus propoſuit: quòd I. miles ea occaſione quòd patrem ipſius hominem ſervum eſſe proponit (licet mater ſua, cujus debet imitari *g* conditionem, & libera eſſe noſcatur) ne promoveatur in Presbyterum impedire præſumit. Quocirca mandamus, quatenus ſi tibi conſtiterit de præmiſſis, eundem militem ab hujuſmodi impedimento *h* ceſſare compeſcas.

a Ex cap. 3. eod. tit. in 1. compil. b *aliàs, Varinenſi, aliàs Vavienſi.* c *Cap. 1. eod. titul. in 2. compilatio.* d *In omnibus manuſcriptis, oblati: In uno ſolo obligati, ſed 1. & g. velut ſuperabundantia erant notata.* e *cautum.* f *aliàs, quomodo.* g *vide l. ſi ... Pomponius. §. idem ſcribit. De rei vindic.* h *vox, ... deeſt.*

DE OBLIGATIS AD RATIOcinia ordinandis, vel non.

TITVLVS XIX.

CAP. VNICVM.

Obligatus ratiociniis, depoſito onere & reddita ratione, ordinari poteſt: prius verò non.

Ex concilio Carthag. *a*

MAgnus Epiſcopus Auguſt. dixit: *Quid dilectioni veſtræ videtur,* procuratores, actores, executores ſeu curatores pupillorum ſi debeant ordinari. Gratus Epiſcopus dixit: Si poſt depoſita onera & reddita ratiocinia actus vitæ ipſorum fuerint comprobati in omnibus, debent cum laude Dei (ſi poſtulati fuerint) honore munerari: ſi enim ante libertatem negotiorum vel officiorum fuerint ordinati, eccleſia infamatur. Vniverſi dixerunt: Rectè ſtatuit ſanctitas veſtra, ideoque iſta eſt noſtra ſententia.

DE CORPORE VITIATIS ordinandis, vel non.

TITVLVS XX.

CAP. I.

Presbyter, qui in duello digiti partem amiſit, ex diſpenſatione ſui Epiſcopi poteſt in ſuo ordine miniſtrare.

Alexander III. *b*

DE Presbytero Campaniæ, qui duellum ſpontè obtulit, & oblatum ſuſcepit, & in eo partem digiti amiſit: reſpondemus, quòd cùm ipſe non perdiderit tantum de digito, quin ſine ſcandalo poſſit ſolenniter celebrare, ſatis potes poſt peractam pœnitentiam cum eo miſericorditer agere, & permittere ipſum in ſuo ordine miniſtrare, licet ejus exceſſus gravis admodum extitiſſet.

CAP. II.

Habens in oculo maculam, quæ non inducit magnam deformitatem, etiam ad Epiſcopatum poterit promoveri.

CVm de tua electione quæſtio mota fuiſſet: [1 & ſ.] Tibi, quòd in oculo maculam habeas, & filius canonici fueris, eſt objectum: Vnde Cantuarienſ. Archiepiſcopo dedimus in mandatis, ut pro eo quòd canonici filius diceris, in promotione tua ex multa diſpenſatione procedat. De macula verò *c* Archiepiſcopo prædicto mandavimus, ut cum conſilio ſuffraganeorum ſuorum quod exinde viſum fuerit exequatur, in quo tibi cum maxima diſpenſatione curavimus providere.

[1 *Qui ſunt in quibuſdam eccleſiis Anglicanis electi in præſentia noſtra & noſtrûm fratrum.*]

CAP. III.

Sectus in cunabulis, licitè promovetur.

Clemens III. *Varien. Epiſcopo.*

EX parte Bartholomæi monachi petitorium *d* fuit noſtro Apoſtolatui præſentatum, quòd cùm ipſe in cunabulis ſectus fuerit, poſtmodum ſub regula & Abbate devotè Deo militans, in Diaconatus ordinem eſt promotus: [1 *& infrà.*] Sanè cùm ſecundùm ſtatu-

a *Concilium Carthaginenſe primum, cap. 8. ut refert Burchardus lib. 2. dec. cap. 36. Ivo p. 6. c. 137. Gratianus diſt. 54. cap. 3. ubi falsò tribuit concil. Maguntinenſi.* b *Salernitano Archiepiſcopo ex ea collectione, quæ eſt poſt Lateranenſ. part. 26. c. 4. 5. & 6. vide concilium Tridentinum, Seſſione 25. de reformatione, cap. 19. Adde beatum Thomam, & ibi Cajetanum 2. 2. quæſtion. 95. ad articulum 3. & pleniſſimè per Bernardum Vaſquium controverſiarum illuſtrium cap. 12. & 49.* c *aliàs, verò in oculo.* d *Cap. 1. eod. titul. in 2. compilatione.*

ta Niceni concilii ad clericatus ordinem prohibeantur accedere, & ſic etiam in clero fuerint, debeant ceſſare, qui ſe ipſos ſani abſciderint, vel adfectaverint ut ab aliis *a* abſcindantur: non credimus ei impedimentum adferre, quò minus poſſit provehi, qui in cunabulis ſectus fuit, quia non videtur hoc eo tempore adfectaſſe, quo judicium animi non habebat: præſertim cùm in canonibus Apoſtolorum *b* ſit manifeſtè ſancitum, quòd eunuchus, ſi per inſidias hominum fact⁹, vel ita natus ſit, aut etiam in perſecutione ſint ei amputata virilia, & dignus eſt, poſſit in Epiſcopum promoveri.

[1 *Unde ſuppliciter petiit facultatem ſibi à ſed. Apoſt. indulgeri, ut ſit ei licitum in Presbyterum ordinari.*]

CAP. IV.

Sacerdos, qui ſine cauſa virilia ſibi fecit abſcindi, credens inde mereri, de diſpenſatione Epiſcopi ſuum officium, præter altaris miniſterium, poterit exercere.

Idem *Ravenna. Archiepiſcopo.*

SIgnificavit *c* nobis R. Archipresbyter ſancti Stephani, quòd B. Presbyter (credens ſe obſequium præſtare Deo) fecit ſibi virilia amputari: *& infrà.* Quocirca mandamus, quatenus ſi jam dictum Presbyterum aliàs Deo *d* dignum inveneris, ei ſacerdotale officium abſq; altaris miniſterio auctoritate noſtra fretus & tua, prout videris expedire concedas.

CAP. V.

Sacerdos, qui ex juſta cauſa fecit ſibi virilia abſcindi, poteſt ut prius ſacerdotale officium exercere.

Innocentius III. *e*

EX parte M. Presbyteri fuit *f* propoſitum, quòd cùm ſibi ſentiret lepræ periculum imminere, de conſilio medici virilia fecit ſibi abſcindi, ut poſſet à tam gravi infirmitatis vitio liberari: [1 *& infrà.*] Quoniam igitur canones ſanctorum Patrum hunc à ſacri altaris adminiſtratione non prohibent, mandamus, quatenus ſi eſt ita, & memoratus M. eſt aliàs idoneus, ut ſui miniſterii officium exequatur, liberam ei tribuas facultatem.

[1 *Et ut provideremus ei ſuper executione ſui officii, à nobis humiliter poſtulavit.*]

CAP. VI.

Mutilatus manu, ſi promotus fuerit in Abbatem, ab abbatia deponitur.

Idem *Mileten.* g *Epiſcopo.*

EXpoſuiſti *h* nobis, quòd prædeceſſor tuus H. in Abbatem promovit, neſciens quòd ipſe eſſet manu altera mutilatus: [1 *& infrà.*] Nos igitur fr. t. reſpond. quòd cùm pro tam enormi defectu ad ſacros non poſſit ordines promoveri, & in promotione ſua id tacuerit fraudulenter, ab Abbatiæ officio eſt non immeritò amovendus.

[1 *Quia verò ipſe Abbas noſcitur ſiniſtra carere, quid ſuper hoc agendum ſit, noſtra voluiſti reſponſione edoceri.*]

CAP. VII.

Carens ungula pollicis, dummodo ſit fortis in pollice, licitè ad ſacerdotium promovetur.

Honorius III. *Epiſcopo Engoliſmen.*

THomas monachus propoſuit, quòd cùm in annis puerilibus eſſet conſtitutus, quædam barra ferrea ſuper dextræ ſuæ pollicem fortuitò cadens, ungulam avulſit ab eo. Quocirca mandamus, quatenus ſi ad frangendum Euchariſtiam ſit in pollice ipſo potens, ... canonicum non obſiſtat, propter deformitatem ... modi non dimittas, quin eum ad ordinem promoveas ſacerdotis.

DE DIGAMIS NON ordinandis.

TITULUS XXI.

CAP. I.

Ex concilio Aurelianenſi *a.*

VT bigami *b*, pœnitentes, vel repudiatarum mariti, ad ſacerdotium non (aſcendant.)

CAP. II.

Cum bigamo, qui ordinatus eſt ad ſacros, non diſpenſat..., ordinator privabitur poteſtate ordinandi, niſi cum eo fuerit diſpenſatum.

Lucius III. *c Spalen. Archiep.*

SVper eo *d* quod tua fraternitas de digamis ... vit: Reſpondemus quòd ordinatores eorum poteſtate & officio ordinandi, & ordinati ſi ad ſacros ordines fuerint promoti, eis ideò ſunt privandi: quia digamis contra Apoſtolum diſpenſare non licet, ... beant ad ſacros ordines promoveri, vel in eis ſi promoti fuerint remanere. In ordinatore autem po... diſpenſatio adhiberi, ut ordinandi poteſtate & ... non privetur.

CAp. III.

Digamus uxore vivente, vel mortua, non ordinatur.

Cæleſtinus III.

DE bigamis *e* Presbyteris, & viduarum ... ſancimus omnino, ut nec viventibus uxoribus, ... defunctis, ad divinorum debeant celebrationem ... ti: maximè cùm à doctrina ſit Apoſtoli, & ... bus eccleſiæ alienum.

CAP. IV.

Qui mortua uxore promotus ad ſacros, cum ſecunda ... cto contraxit & cognovit, digamiæ pœnam incurrit, ... digamus.

Innocentius III. *Ratiſba. Epiſcopo f.*

NVper à *g* nobis: *& infrà.* Tertius & ... ticulus videbatur habere non modicum ... nis: quoniam cùm in matrimoniis contrahendis ... ris effectus, ſed animi deſtinatio attendatur, ... comitatur infamia, qui duas ſimul uxores habere ... partim ad factum convenit retorqueri: ſicut ... legitur de Presbytero, qui non legalibus nuptiis ... netur: eadem cenſura tales videntur inter digamos ... putandi. Licet obviet ex adverſo, quòd ... veritas præferenda, & quòd juxta præmiſſa, qui ... uxorem habuit, foret digamus reputandus: quod ... tingeret, ſi quis de facto contraheret cum ... bus de jure non poſſet matrimonialiter copulari. ... autem in hac quæſtione t. reſpon. quòd cùm ... di clericis, qui quantum in ipſis fuit, ſecundas ... res ſibi matrimonialiter conjunxerunt, tanquam ...

a *Vide l. ſed & quæſitum. §. 1. cum not. ff. de liber. & poſthum. & l. ſpadonem. ff. de verborum ſignific.* b *diſt. 60. cap. Eunuchus.* c *Idem ſancivit Innocent. I. epiſt. ad Felicem Nucerianum Epiſcopum, ca. 1. Refert Burchardus l. 2. concord. concil. Nicen. c. 1. ſed hîc additur diſpenſatio.* d *Vox, Deo, in antiquis deeſt.* e *Parienſi Epiſc. aliàs, Pariſienſi Epiſc.* f *Cap. 1. eod. tit. in 3. compilatione.* g *aliàs, Miltenſ. aliàs, Meldenſ.* h *Ca. 2. eodem titul. in 3. compilatione.*

a *Concil. Aurel. 3. cap. 6. Idem concil. Andeg. ... locis eadem eſt ſententia, ſed diverſis verbis ... Burchardus lib. 2. cap. 33. Ivo part. 6. cap. 134. vide ... canon. 2. & concil. Trident. Seſſione 23. in decret. de reformat. ... cap. 17.* b *Ex cap. 2. eodem titul. in 2. compilatione. ... legitur digami.* c *Aliàs, Spaletenſ. aliàs, Valenſ. ... lent. aliàs, Spoletenſ. aliàs, Spoletano. aliàs, Hiſpalenſ.* d *... 1. ad Timotheum, cap. ...* e *Cap. ... eod. titul. in 2. compilatione.* f *Aliàs, Rothomagenſ. aliàs, ... eod. tit. in 2. compilatione.* g *Cap. 1. eod. tit. in 3. compilatione, vide ... menſ. Epiſcopo. ... num Sotum in quarto Sententiarum, diſtinctione 27. ... articulo 3.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN